

Husmændene i aldeles overvejende Grad er nødt til at have Arbejde og Bopæl adskilt, og Arbejdsbetingelsen er knyttet til en hurtig og bekvem Forbindelse mellem Bopælen og Arbejdsstedet, vil Problemet: *egne Boliger* for Købstadbefolkningens Vedkommende ikke kunne løses, medmindre det kan ske ved „Kolonisering“, d. v. s. ved større samlet og samtidig Bebyggelse, idet Trafikforbindelsen ellers vil blive enten umulig eller uforholdsmæssig dyr at tilvejebringe. Men de større samlede Bebyggelser skaber atter visse Problemer, som maa ordnes ad Fællesskabets Vej.

I Lovforslagets Paragraf 1 bestemmes derfor, at Statshjælp til Haveboliger kun kan ydes, naar Staten — in casu „Statens Haveboligfond“ — kan kontrahere med *Organisationer* af Personer, som ønsker at faa opført Haveboliger — enten direkte eller med en Kommunalbestyrelse som Mellemlid og Medinteressent.

Statens Haveboligfond vil derfor komme til at staa i kontraktligt Forhold til Haveboligerne paa to Maader:

- 1) *dels* ved Ordningen af de for samtlige Parcelejere i en Havekoloni fælles Op-gaver: Anlæg af Veje, Kloakering, Vandforsyning o. lign., hvorom der kontraheres med Organisationen (i Lovforslaget betegnet som Byggeselskabet) eller med Kommunalbestyrelsen, der skal være repræsenteret i Organisationen (Byggeselskabet), naar Bebyggelsen finder Sted paa kommunal Grund, og
- 2) *dels* ved Salg af Jord og Udstedelse af Byggelaan, der arrangeres ved Kontrakt med de *enkelte Medlemmer* af Organisationen.

Den første Kategori af Kontraktforhold maa hvile paa det solidariske Ansvar, den anden Kategori paa personlig Forpligtelse. Om Ordningen af disse to Arter af Kontraktforhold handler Paragrafferne 6—14. Der er først (i § 6) opstillet de Kvalifikationsbetingelser, som hver enkelt Person, der ønsker at erhverve en ved Statshjælp tilvejebragt Havebolig, maa opfylde. I Paragrafferne 7 og 8 er de Betingelser formuleret, som Statens Haveboligfond maa kræve opfyldt henholdsvis af Kommuner, der lader iværksætte Haveboligopførelse, og af Byggeselskaber, der ønsker at gennemføre saadan Bebyggelse enten paa Statens Jord eller paa privat Jord.

Selvfølgelig forudsætter disse Bestemmelser i Lovforslaget en vis Ensartethed i Byggeselskabernes Organisation og Vedtægter, og der vil sikkert være mange ældre

Byggeselskaber, som kunde ønske at opnaa Statshjælp, men ikke vil kunne opnaa den uden en gennemgribende Reorganisation. Men det vil neppe være tilraadeligt, at Statens Haveboligfond engagerer sig med Byggeselskaber, som ikke i organisatorisk og statutmæssig Henseende opfylder de Krav, som man maa anse nødvendige, naar Selskabet skal kontrahere om Laan af ikke ganske ringe Omfang paa Medlemmernes solidariske Ansvar. Detaillerede Bestemmelser, angaaende hvilke Krav Staten maa stille med Hensyn til Affattelsen af Byggeselskabernes Vedtægter, vil det neppe være praktisk at fastsætte i selve Loven, hvorfor dette Spørgsmaal (i § 9, sidste Stykke) henvises til Afgørelse ved Indenrigsministeriets Anordning.

De i § 10 indeholdte Bestemmelser angaaende Opførelsen af en eller flere *større* Ejendomme, bl. a. til Udlejning af Lokaler til Forretningsbrug, hvilke Ejendomme for et vist Aaremaal forbliver i Statens Haveboligfonds Eje, tilsigter *dels* at bringe Haveboligfonden en Indtægt — saadanne Ejendomme vil ved deres Beliggenhed (ved Vejkryds og med stor Façadelængde) have Betingelser for at stige stærkt i Værdi —, *dels* at sikre visse almennyttige Institutioner en velegnet Plads i Fremtiden, naar en kommende stærkere Bebyggelse gør sine Krav gældende.

For Bebyggelser, som foregaar paa kommunal Jord, vil det rimeligvis i mange Tilfælde være mindre paakrævet at træffe saadanne Kauteler for Fremtiden, da den Kommunen tilhørende Jord normalt vil være beliggende en Del nærmere ved den tætte Købstadbebyggelse end de Jordarealer, som Staten ejer.

Med Hensyn til de forskellige Bestemmelser angaaende Laan til Vejanlæg, Kloakering o. s. v., som indeholdes i Paragrafferne 11 og 12, har det været Forslagsstillerens Synspunkt, at de Kommuner, som lader iværksætte Haveboligopførelse, har en udtalt *Egeninteresse* i de nævnte Anlægs Gennemførelse og derfor bør yde relativt store Bidrag dertil.

Det kunde se ud, som om Haveboligejere paa kommunal Jord derved bliver favoriseret i Sammenligning med Haveboligejere paa Statsjord, hvilke selv maa udrede den overvejende Part af Vej- og Kloakeringsudgifterne, men denne Forskel udlignes sandsynligvis ved, at Jordprisen (altsaa ogsaa Jordafgiften) formentlig altid vil være højere paa den Kommunerne tilhørende Jord end paa de Arealer, som Statens Haveboligfond vil være i Besiddelse af.